

De Schapendoes Club

NIEUWSBRIEF 30:

8ste jaargang

4de kwartaal 25-11-2016

De volgende punten komen aan bod:

1. Van de bestuurstafel
2. Schapendoes Treffen 2016
3. Beoordelingsdag 2017
4. Van de leden
  1. Rustmoment tijdens gezellig en druk Schapendoestreffen
  2. Luna
5. Gezondheid: Persisterende Ductus Arteriosus (PDA)
6. Verplicht gPRA DNA onderzoek

1. Van de bestuurstafel

We zijn alweer bijna aan het eind van 2016, en als bestuur kijken we met tevredenheid terug op het afgelopen jaar. De ongedwongen sfeer die op elk evenement weer zichtbaar is, is wat wat ons vanaf de oprichting voor ogen stond en we zijn blij dat we dit vast kunnen houden. Gewoon met elkaar van onze honden genieten en samen er voor zorgen dat de diverse evenementen goed verlopen.

Als bestuur wensen we al onze leden en hun honden prettige feestdagen, een veilig uiteinde en goed begin van 2017.

En we hopen elkaar weer te ontmoeten op onze beoordelingsdag met ALV op 21 mei.

Tijdens de laatste bestuursvergadering hebben we als bestuur de volgende punten besproken.

1. Aanpassing VFR, zie punt 6 van deze nieuwsbrief.
2. Betalingen contributie.

Dat verloopt nog steeds niet soepeltjes, bij degene die een machtiging afgegeven hebben gaat een enkele keer ook nog wel eens wat mis wegens onvoldoende saldo, dus een dringend verzoek dat zelf goed in de gaten te houden, het is n.l. erg tijdrovend om zo'n hele incassobatch na te moeten lopen om te zien waarom het niet klopt. De automatische incasso wordt in de 2de week van januari geïnd.

Ook moeten alle andere betalingen VOOR 1 maart binnen zijn, zie statuten 7.3

De laatste jaren wordt het bij sommige leden steeds later. Dit brengt onnodig veel werk, zoals diverse aanmaningen, met zich mee.

Voor de fokkers hebben we een bewijs van lidmaatschap welke pas per e-mail opgestuurd wordt nadat de betaling binnen is.

Voor iedereen die alsnog besluit om over te stappen op een automatische incasso sluiten we in de bijlage nogmaals het incasso formulier bij. Invullen, inscannen en per mail of post sturen naar de penningmeester

Het bestuur

2. Schapendoes Treffen 2016

Op 25 september was weer het jaarlijkse Schapendoes Treffen in Hoenderloo. Het was weer een doorslaand succes en het was zelfs zo warm dat sommige activiteiten, zoals het schapendoesrennen naar de schaduw verplaatst moest worden.

De uitslagen van het schapendoesrennen:

Jonge honden I

1 ^{ste}	O'Hachi	Dick en Aleid v.Dam
2 ^{de}	Bubbles	Herma Verspuij
3 ^{de}	Simmer	Marjolein Flobbe

Jonge honden II

1 ^{ste}	Yuna	Kelly v.Doninck
2 ^{de}	Zepp	Kobus v.Leer
3 ^{de}	Maamke	Tanja Rozendal

Open klasse

1 ^{ste}	Wannes	Ruud Verkoeyen en Liesbeth Bastiaensen
2 ^{de}	Boris	Tessa Hieselaar
3 ^{de}	April	Lenie v.d.Vliet

Senior

1 ^{ste}	Lotte	Diana Timmerman
2 ^{de}	Bobbie	Herma Verspuij
3 ^{de}	De-Ronya	Dick en Aleid v.Dam

Does got Talent

1 ^{ste}	Doezel en Twinkel	met Dorien Heermeyer
2 ^{de}	Lotte en Sientje	met Diana Timmerman

Originaliteitsprijs	Bobby	met Herma Verspuij
Aanmoedigingsprijs	Wiebe	met Jilke Landman

Straat van Verleiding

1 ^{ste}	Levi	Jolanda Lanting
2 ^{de}	Zepp	Kobus v.Leer

3. Beoordelingsdag 2017:

De beoordelingsdag en ALV 2017 staat gepland voor 21-05-2017. Keurmeesters zullen zijn dhr. G.Jipping en mevr. R.Veen-Keur beide zeer ervaren schapendoes keurmeesters.

Beoordelingsdag en ALV worden zoals gebruikelijk in Hoenderloo gehouden, in de nieuwbrief van het 2de kwartaal 2017 komt alle verder informatie en het inschrijfformulier.

4. Van de Leden

1. Rustmoment tijdens gezellig en druk Schapendoestreffen

In het programma van het Schapendoes Treffen stond deze keer een workshop hondenmassage gegeven door Els Schriemer van Kyno Wellness.

Dat leek ons wel wat voor ons zenuwpeesje, stuiterballetje, angsthaasje Juul.
Voor Silke zou het weer eens wat nieuws zijn.
En wij konden er vast één en ander van leren.
Dus beide honden opgegeven, de ene met Eric en de ander met mij.
Een aantal bevriende honden + mensen deed ook mee, dat zou gezellig worden!

Wij waren aan de beurt van 2 tot 3 uur, mooi rustpuntje midden op de dag.
In de kantine van de manege werden we welkom geheten door Els.
Ze vertelde in het kort hoe ze door ervaringen met haar eigen hond die aan artrose leed in aanraking was gekomen met hondenmassage.
Ze merkte dat het veel kan doen voor de hond in verschillende situaties. Ze ging zich er meer en meer in verdiepen en volgde opleidingen. Nu heeft ze haar praktijk Kyno Wellness.

Bij het voorstelrondje bleek dat de deelnemers verschillende redenen hadden om mee te doen.
Er waren zowel honden met fysieke klachten als met gedrag gerelateerde klachten.
Anderen waren gewoon nieuwsgierig en vonden het interessant om meer van massage te weten.

Na het voorstellen volgde een stukje theorie over de vele toepassingen van hondenmassage, meer dan je zou denken!
Even een korte samenvatting.
Massage kan bijvoorbeeld ingezet worden bij fysieke klachten zoals artrose, spier- en gewrichtsklachten.
Na een operatie kan het bijdragen aan een sneller herstel.
Bij hondensport of veel spelen is het goed te gebruiken.
Maar ook bij psychische klachten kan massage een zinvol onderdeel van de behandeling zijn.
Denk daarbij bijvoorbeeld aan onzekere of angstige honden.
Verder versterkt het de band tussen hond en baas.
En het is natuurlijk gewoon heerlijk voor hond en mens om samen lekker te ontspannen.
(Het is toch bekend dat het heel gezond is om je hond te masseren/aaien/knuffelen, daar word je heel rustig van. Wat weer heel gezond voor je is. Werkt dus van twee kanten!)

Voor het praktijkgedeelte gingen we naar een naastgelegen ruimte waar voor iedere baas-hond combinatie een matje klaarlag.
Toen we ons hadden geïnstalleerd legde Els uit hoe je een massage-sessie opbouwt.
Eerst observeer je de hond: hoe staat hij, hoe loopt hij enz.
Dan ga je palperen: je voelt of er verschil is in temperatuur van verschillende lichaamsdelen, hoe de vacht aanvoelt, of er knobbels zijn, de spiertonus, of er spanningen in nek en rug zijn, of de nageltjes gelijkmatig afgesleten zijn en hoe de kleur van de slijmvliezen in de bek is.
Dan begin je met de massage. Hiervoor zijn veel verschillende technieken.
Els liet het allemaal zien op een grote pluchen hond en wij konden onder haar leiding "oefenen" op onze eigen honden.
Dit was voor verschillende honden natuurlijk best spannend. In een kleine ruimte met vreemde honden en mensen en dan doet de baas ook nog van die gekke dingen met je.
Iedere hond reageerde dan ook op zijn eigen manier.
De één vond geen rust, wilde liever weer naar de hondenkermis buiten! Een ander stond er stoïcijns bij.
Maar er waren er ook die het heerlijk vonden.
Zo lag onze Silke binnen een paar minuten met dichte ogen op haar rug te genieten...
Juul vond het allemaal wel best maar ging toch echt niet liggen hoor! Stel je voor, als angstig nerveus stuiterballetje moet je de boel wel in de gaten blijven houden. Ik denk dat ze het thuis meer zal waarderen en dat het zeker wat voor haar kan betekenen.

Mede door het enthousiasme van Els was het een interessante en leuke workshop waarbij we de eerste beginselen van hondenmassage een beetje hebben leren kennen. En het was een heerlijk rustig uurtje midden op een drukke prachtige dag! We kregen een map mee om alles thuis nog eens rustig te kunnen doornemen en een lekkertje voor de honden.

Voor meer informatie: www.kynowellness.nl

Marijke Neef

2. Luna

Op 29 mei werd mijn nest geboren, 6 prachtige pups, 5 zwarte en 1 bruin beertje. Alles ging voorspoedig en het leek erop dat het een nest was wat ongecompliceerd groot zou worden met een beetje geluk. Ook bij eerste controle van de dierenarts was alles ok bevonden...

Echter bij het moment van de 9 weken enting werd het verhaal anders. Ik kreeg een verontrustend telefoontje van één van de pupkopers met het verhaal dat het hart van hun teefje niet goed zou klinken en hun dierenarts sprak over inslapen. Een uur later had ik de pup al terug en zat ik bij m'n eigen dierenarts.

Ook daar kreeg ik de mededeling dat het geluid van het hartje leek op "machinekamergeruis". Met de zes weken controle was daarvan nog niets opgemerkt. Wel had de dierenarts een keer extra geluisterd omdat het hartje wel erg snel ging, maar ach...het was warm en ze waren druk aan het spelen...

Nu zijn er verschillende aangeboren hartafwijkingen bij honden bekend. Er bestaan aangeboren afwijkingen van de kleppen, aangeboren vernauwingen van uit het hart vertrekkende bloedvaten, gaatjes in het harttussenschot en de Persistierende Ductus Arteriosus Botalli, dit wordt ook wel Open Ductus Botalli genoemd (ODB)

Vanwege het type ruis bestond het vermoeden dat er sprake was van PDA.

De prognose voor de pup was niet goed. Gelukkig was er aan de pup nog weinig te zien, behalve dat deze wat achter liep met de groei. Wat nu? Ik kon het niet over m'n hart verkrijgen om haar zomaar in te laten slapen want ze was zo blij en vrolijk. Wel stond ik net op het punt om op vakantie te gaan, auto was al gepakt en toen de pupkopers belde hebben we alles laten vallen en zijn we naar de dierenarts gegaan.

Maar een extra pup mee dat ging niet en in laten slapen was voor mij geen optie. In overleg met de dierenarts en assistente Natalie hebben we toen besloten dat ze met Natalie mee naar huis zou gaan. Zij kon haar dan goed observeren en dan zouden we na mijn vakantie verder besluiten wat te doen. Al gauw bleek dat de pup, genaamd Luna, een heel blij, vrolijk en enthousiast hondje was. Je kon eigenlijk nog steeds niet merken dat Luna een hartprobleem had.

Na 3 weken hebben Natalie en ik besloten om toch een hartecho te laten maken om te kijken wat de oorzaak van het probleem nou precies was. Luna bleek inderdaad een "Persistierende Ductus Arteriosus Botalli, ook wel PDA" genaamd, te hebben.

De Ductus Arteriosus Botalli is een verbindingsvat dat tijdens de dracht bestaat tussen het grote uitgaande bloedvat van de linkerzijde van het hart (de aorta) en het grote uitgaande bloedvat aan de rechterkant van het hart (de longslagader). Normaal gesproken sluit dit vaatje tijdens of net na de geboorte. Als dit vaatje niet sluit, stroomt er bloed van de linker hartzijde naar de rechter hartzijde met allerlei gevolgen van dien, bijvoorbeeld gewichtsverlies, ademhalingsproblemen enz..

Gelukkig is er aan deze afwijking heel makkelijk operatief iets te doen. Als de operatie tijdig wordt uitgevoerd is de hond daarna weer helemaal gezond en zijn de overlevingskansen net zo groot als een pup die niets mankeert.

Op zich dus heel goed nieuws voor Luna...maar.... helaas is deze operatie erg kostbaar. In totaal 1000 euro. (exclusief hartecho)

Samen met Natalie heb ik toen besproken dat we zouden gaan proberen iemand te vinden die voor Luna zou willen gaan en die haar tegen de operatiekosten zou willen hebben.

Dat zou toch te doen moeten zijn? Ze was zo vol levenslust en was prachtig en lief. Een week later ging het allemaal heel erg snel, er was iemand gevonden die voor Luna wilde zorgen!!!! Zij vonden het helemaal geen probleem dat ze hier nog doorheen moesten en wilden helemaal voor haar gaan. Geweldig nieuws en wat waren wij blij. Assistentie Natalie is gaan bellen met de dierenkliniek in Eersel waar ze deze operaties 1 x per maand uitvoeren. Gelukkig kon Luna al binnen 5 dagen geopereerd worden.

Op donderdag 8 september ging assistente Natalie samen met Luna al om 6:00 uur richting Eersel.

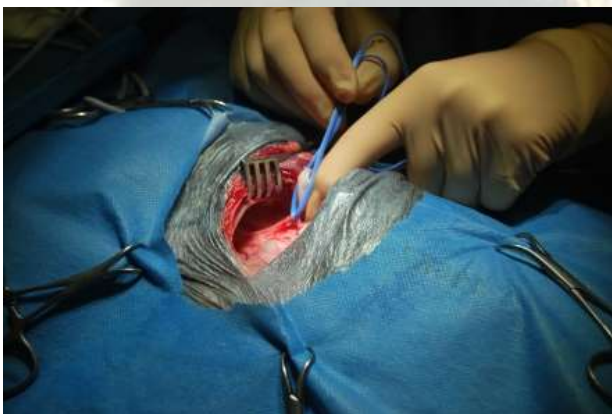
In de praktijk werd ze onderzocht door dierenarts Bregje van de Meulengraaf, die de operatie ging uitvoeren. Natalie mocht bij de operatie aanwezig zijn. Voor haar een mooie ervaring als dierenartsassistent.

Na heel veel voorbereiding, medicatie, plaatsen van infuus en het geven van de narcose lag Luna op de operatietafel, geschoren en wel.

Er werd een snee gemaakt tussen de 4de en de 5de rib. Omdat de borstkas open gemaakt wordt tijdens de operatie, kon Luna niet meer zelfstandig ademen. Daarom werd Luna vanaf het openen van de borstkas tot aan het sluiten beademd.

Een stuk van de linker long werd nat gemaakt met fysiologische vloeistof en daarna naar achteren geklapt zodat er zicht kwam op het hart. Na het openen van de borst wordt er een hechting rond de belangrijkste zenuw gelegd, om deze te beschermen tegen trauma.

Met een instrument wordt er een gangetje gegraven onder de Ductus, tussen de kloppende aorta en longslagader door. Via dit tunneltje kon er een dubbel draadje onder de ductus getrokken worden.

Via het gangetje wordt er een dubbele hechting rond de ductus gelegd, die daarna wordt afgebonden. Eerst aan de kant van de aorta, daarna aan de kant van de longslagader.

De ductus kon zonder problemen worden afgebonden.

Er werd een drain ter plaatse gelaten, waarlangs er nog 24 uur lucht uit de borstkas gehaald kon worden. De spieren en de huid werden allemaal netjes dicht gehecht en daarna kon Luna wakker worden in de couveuse.

Luna moest 24 uur daar blijven, om te kijken of alles goed bleef gaan.

Vrijdagmorgen heeft Natalie om 09:00 uur gebeld, alles was super goed gegaan met Luna!

Ze mocht weer lekker naar huis toe.
De operatiewond was netjes genezen.

Na 3 weken heeft Luna nog een controle echo gehad. Het hart was weer helemaal normaal, geen ruis meer te horen.

Luna woont nu bij een grote familie en heeft het daar heel erg naar haar zin. Ze groeit goed en is lekker ondeugend.

Waarom dit verhaal? Niet om te oordelen of veroordelen over anderen of om mezelf op de borst te kloppen van "wat heb ik dit goed gedaan" Als er al iemand lof verdient in dit verhaal is het Natalie van Dierenartsenpraktijk Doetinchem / Zelhem en Anneke die met haar gezin Luna heeft willen opnemen. En niet te vergeten de eigenaren van de overige pupjes uit het nest... Ze waren zo betrokken dat ze allemaal mee wilden betalen aan de hartecho van Luna!

Ik vertel dit omdat het dus mogelijk is om zo'n hondje met deze afwijking te redden, na de operatie heeft de pup net zoveel overlevingskansen als zijn/haar nestbroers en zussen. De kosten zijn niet veel meer dan de pupprijs en er zijn dus mensen die het geen probleem vinden om in plaats van de pupprijs de operatiekosten voor hun rekening willen nemen.

Ingeborg Töniës
(in samenwerking met Natalie van Dierenartsenpraktijk Doetinchem / Zelhem)

5. Gezondheid:

Persisterende Ductus Arteriosus (PDA) of te wel Open Ductus Botalli (ODB)

door: A.B.M. Heitink, dierenarts

1. Wat is een persisterende ductus arteriosus (PDA)?

Een ongeboren pupje ademt nog geen lucht in, maar ademt via de placenta. De longen van zo'n pupje zijn samengevallen. De hoeveelheid bloed die nodig is om deze samengevallen longen te laten groeien en zich te ontwikkelen, is erg klein

De ductus arteriosus is het bloedvat in het ongeboren pupje dat de verbinding vormt tussen de grote lichaamsslagader (aorta) en de grote longslagader. Deze verbinding zorgt ervoor dat het grootste gedeelte van het bloed niet door de samengevallen longen hoeft te stromen, maar deze longen juist omzeilt.

Normaal gesproken sluit de ductus arteriosus kort na de geboorte van een pupje, maar soms komt het voor dat bij een pupje deze ductus arteriosus niet sluit. Dan blijft er dus bloed door dit bloedvat stromen.

2. Erfelijkheid

De PDA behoort tot de drie meest voorkomende aangeboren hartafwijkingen bij de hond. Rassen waarbij de PDA vaker voorkomt zijn:

Bichon frisé
Maltjezer
Bobtail
Poedel (mini- en dwergpoedel)
Chihuahua
Pomeraner (dwergkeeshond)
Cocker Spaniel
Rottweiler
Duitse Herder
Schotse Collie
Engelse Springer Spaniel
Shetland Sheepdog
Yorkshire Terrier
(Noot van de redactie, en dus ook vtt bij de schapendoes)

De PDA heeft een erfelijke basis; de overerving is polygeen. Dat wil zeggen, dat er meerdere genen verantwoordelijk zijn voor het niet-sluiten van de ductus arteriosus. Het spreekt natuurlijk voor zich dat met deze honden niet gefokt dient te worden.

3. Gevolgen van het niet-sluiten van een ductus arteriosus

Na de geboorte van een pupje is de bloeddruk in de aorta hoger dan de bloeddruk in de longvaten. Er stroomt dus bloed vanuit de aorta via de PDA naar de longvaten. De PDA heeft daarom als gevolg, dat er door de longen een meer dan normale hoeveelheid bloed stroomt. De bloeddruk in de longvaten stijgt en het gevaar bestaat dat wanneer dit langer duurt er onomkeerbare schade aan de longvaten ontstaat.

De grotere hoeveelheid bloed vanuit de longen komt weer terug in het hart, waardoor er een overbelasting van het hart ontstaat. Dit kan tot hartfalen leiden.

Ofschoon er honden zijn met een PDA die jarenlang min of meer klachtenvrij kunnen leven, ontwikkelen de meeste onbehandelde honden vroeg of laat hartfalen.

Deze honden sterven vaak op jonge leeftijd (65% van deze honden sterft binnen een jaar). Het is dan ook ten sterkste aan te bevelen om een PDA te behandelen. Het liefst zo vroeg mogelijk, voordat blijvende schade aan het hart of de longen is ontstaan.

4. Hoe stel je een PDA vast?

Bij een lichamelijk onderzoek van de hond door een dierenarts (bijvoorbeeld bij een inenting) kunnen sterke aanwijzingen bestaan voor het aanwezig zijn van een PDA. De hartruis die de dierenarts dan hoort is vaak zó typerend dat de waarschijnlijkheid van een PDA erg groot is.

Natuurlijk moet zo'n waarschijnlijkheidsdiagnose door verder onderzoek bevestigd worden. De beste methode hiervoor is om een echo van het hart te laten maken door iemand die hier veel ervaring in heeft. Met behulp van een echo kun je de PDA meestal in beeld krijgen. Zo kun je meteen een indruk krijgen van de vorm en de grootte van de PDA. Verder kunnen er veranderingen aan het hart zichtbaar zijn als gevolg van een PDA.

5. Behandelingsmethoden

Mogelijkheid 1:

Tot voor kort was de enige behandelingsmogelijkheid het chirurgisch afbinden van de ductus arteriosus. Om bij dit bloedvat te komen, moet de borstholte geopend worden. Dit is een vrij invasieve en belastende operatie. Een risico van deze operatie is het scheuren van de ductus arteriosus bij het vrijprepareren voor afbinden.

Dit bloedvat heeft namelijk geen normale wand, waardoor deze gemakkelijk kan scheuren als dit vrijprepareren niet op de juiste manier gedaan wordt. Soms is zo'n gescheurde ductus arteriosus moeilijk te stelpen en overlijdt de hond.

Bij een ervaren chirurg komt deze complicatie zelden voor, namelijk bij minder dan 5% van de operaties. Er zijn meerdere chirurgen die deze operaties regelmatig uitvoeren. Zij werken in diverse specialistencentra verspreid over het land.

Mogelijkheid 2:

Sinds enkele jaren bestaat er een alternatief voor deze operatie.

Als met behulp van een echo de vorm en de grootte van de PDA bepaald is, kan een geschikte coil gekozen worden. Een coil is een soort veertje, verpakt in een heel klein buisje, dat via een slagader in de lies wordt ingebracht en naar het hart opgeschoven. Eenmaal in de open ductus arteriosus aangekomen, wordt het veertje uit het buisje geduwd en loopt het veertje vast in dit bloedvat. Dit stimuleert de vorming van een bloedstolsel om het veertje heen. Zo wordt de ductus arteriosus afgesloten. Er bestaat dan geen open verbinding meer tussen de aorta en de grote longslagader.

Deze coils komen uit de humane geneeskunde en worden bij babies met PDA gebruikt. Er zitten geen noemenswaardige risico's aan het plaatsen van een coil. Soms schiet zo'n coil toch door de PDA heen en loopt dan vast in de longen. Tot nu toe zijn nooit problemen als gevolg van dit feit gezien.

De kans op het slagen van deze behandelingsmethode is afhankelijk van de grootte en vorm van de ductus. Bij honden <5 kg zijn tot nu toe alle plaatsingen van coils goed verlopen. Deze methode wordt in Nederland alleen op de Rijksuniversiteit in Utrecht uitgevoerd.

6. Prognose

Als een PDA op jonge leeftijd gesloten wordt, hebben deze honden een uitstekende prognose en meestal een geheel normale levensverwachting.

6. Verplicht gPRA DNA onderzoek

Zoals de meeste fokkers van de club waarschijnlijk wel weten houdt Godelieve de Wit de lijst van de gPRA DNA test van Bochum bij. Zoals we al op de laatste ALV besproken hebben heeft ze ook een pagina gemaakt waar honden kunnen worden geplaatst die op basis van afstamming vrij zijn.

N.a.v. een lijst die we binnen hebben kregen en waarop ook een nest van haar zelf op die pagina vermeld staat heb ik een mailtje gestuurd met de vraag wat zij nodig heeft om honden op deze pagina te vermelden.

Deze mogelijkheid geldt op dit moment uitsluitend voor de honden uit landen waar de afstamming DNA verplicht is, landen zoals België en Nederland, in Duitsland is dit b.v. nog niet verplicht.

Alleen als d.m.v. een afstammingscertificaat is bewezen is dat beide ouders ook echt de ouders zijn kunnen we dit voor waar aannemen.

Als wij in Nederland een buitenlandse reu gebruiken MOET deze ook in het bezit zijn van een DNA afstammingscertificaat. Dus ook dan is de afstamming gegarandeerd.

Voor ons "fokkers" in Nederland en België betekent dit dus dat wij onze nesten (pups) met de benodigde papieren bij Godelieve aankunnen melden.

Wat is daar voor nodig:

Van beide ouders kopieën van de gPRA-test uitslagen (uitsluitend de uitslagen van Bochum worden geaccepteerd) en kopieën van de "**Canine DNA ISAG2006 certificate**" (DNA afstammingscertificaten), natuurlijk geldt dit alleen indien beide ouders ++ zijn.

Van de pup(s) ook een kopie van het "**Canine DNA ISAG2006 certificate**" er kan op deze manier ook een heel nest aangemeld worden.

Dit op sturen naar Godelieve de Wit-Bazelmans (godelievedewit@gmail.com) zodat ze op de "clear dtb" (dogs clear due to birth) lijst opgenomen kunnen worden.

Zodra de pups opgenomen zijn in deze gPRA lijst kunnen wij als club dit in onze database verwerken.

Dus uitsluitend als ze op bovenstaande lijst staan nemen we dit over, omdat deze lijst internationaal verspreid wordt is dit in het algemeen belang van het ras en worden deze honden op basis van afstamming in alle landen als vrij geaccepteerd.

Daarom willen we als bestuur op de volgende ALV de volgende aanvulling in het verenigingsfokreglement voorstellen.

4.2. Verplicht screeningsonderzoek.

Op basis van wetenschappelijk onderzoek zijn de volgende gezondheidsproblemen binnen het ras vastgesteld en moeten de ouderdieren vóór de dekking, worden onderzocht op:

- Oogziektes d.m.v. een ECVO onderzoek en ingeval het een buitenlandse hond betreft, een erkend onderzoek wat in dat land gebruikelijk is.
- PRA d.m.v. een genetisch onderzoek uitgevoerd door Ruhr-Universität Bochum.

Honden die op basis van afstamming zijn opgenomen in de clear dtb" (dogs clear due to birth) lijst zijn vrijgesteld van de verplichte gPRA test.

Dit houdt in dat de nesten die dit afgelopen jaar geboren zijn ook alsnog aangemeld kunnen worden, dan zullen jullie als fokker jullie puppymensen om een kopie van het **Canine DNA ISAG2006 certificate** moeten vragen, want daar gaat het om, dan kun je als fokker die kopieën van de certificaten samen met de papieren van de ouders in één keer doorsturen naar Godelieve de Wit. Je kunt natuurlijk je ook beperken tot alleen de honden die verder gaan in de fok, maar vaak weet je dat bij een pup nog niet en het "werk" blijft het zelfde.

Dit houdt nog niet in dat we nu nooit meer hoeven te onderzoeken, ten eerste geldt dit uitsluitend voor de ++ honden en ten tweede hebben we ook "nog" geen oplossing voor de toekomst. Op dit moment worden alleen directe nakomelingen van onderzochte ouders in deze lijst opgenomen. Voor de nakomelingen van deze nakomelingen zijn nog geen afspraken gemaakt.

Maar we hopen voor de toekomst goede internationale afspraken te kunnen maken want anders lopen we in de toekomst weer vast, zoals nu in Denemarken en Zweden dreigt te gebeuren en in Finland al gebeurd is.

Want daar worden veel honden niet meer onderzocht, met als argument de ouders zijn vrij dus enz.... maar daar zijn al weer gevallen van PRA geconstateerd.

Totdat de nieuwe regel in het VFR is opgenomen verleend het bestuur dispensatie voor het verplichte gPRA onderzoek aan uitsluitend die honden die aan de nieuwe regels voldoen **en** dus op clear dtb" (dogs clear due to birth) lijst vermeld staan.

J.Wierda-Gorter
P.A.J.Wierda
Fokbegeleiding

Wilt u ook een leuk stukje voor de nieuwsbrief schrijven of deel uitmaken van de redactie? Er zijn steeds meer mensen die regelmatig een stukje aanleveren en dat is alleen maar erg positief. Dat maakt de nieuwsbrief interessanter en wordt door de leden erg op prijs gesteld. Mail uw bijdrage naar J.W.G. info@schapendoes.net

De volgende nieuwsbrief komt eind februari uit, dus kopij aanleveren voor 15-02-17

Oproep !

Hierbij doet de club een oproep aan de leden, die in de vakanties op een schapendoes willen passen. De bedoeling hiervan is, wanneer er over en weer op een does gepast gaat worden, dat met gesloten beurzen gaat.

Een voorwaarde is dat u wel lid bent van de Schapendoes Club.

U kunt zich opgeven bij: I.A.K.Töniës

e-mail: secretaris@schapendoesclub.nl of 0314-645818

Algemene informatie

Het bestuur van "de Schapendoes Club"

Voorzitter:

J.Wierda-Gorter   voorzitter@schapendoesclub.nl   0513-677588

Vicevoorzitter:

D.Heermeyer   schapendoes@kpnmail.nl   0313-652971

Secretaris:

I.A.K.Töniës   secretaris@schapendoesclub.nl   0314-645818

Penningmeester:

Oene Rozendal   penningmeester@schapendoesclub.nl   0527-292268

Algemeen bestuurslid

P.A.J.Wierda   info@schapendoes.net   0513-677588

Regio contacten

Friesland:

Marije Kroes   mamskroes@hetnet.nl   0561-420508

Drenthe/Groningen:

Miriam Scheffer   deoldegrise@kpnmail.nl   06-23103247

Overijssel:

Tanja Rozendal   tanja.rozendal@planet.nl   0527-292268

Flevoland:

Betsy Dommerholt   betsy.dommerholt@gmail.com   036-5223212

Veluwe:

Dirk en Dorien Heermeyer   schapendoes@kpnmail.nl   0313-652971

Twente:

Susan Kwekkeboom   hulsboom@planet.nl   06-10290866

Betuwe:

Dick en Aleid v.Dam   info@debonteboelenham.com   0488-412613
Carla v.d.Bosch   boschbes@hetnet.nl   06-20915972

N.Holland

Lisette Slagter   lemony@ziggo.nl   06-43122746
Lanny Boshart   lanny-boshart@hotmail.com   06-45039005

Limburg:

Marion Quaedvlieg   marionquaedvlieg@home.nl   045-5743537

Noord Brabant

Micha v.Dijk   mc_cyberspace@hotmail.com   06-41567533

Diverse**Fokbegeleiding-database**

J.Wierda-Gorter/P.Wierda   info@schapendoes.net   0513-677588

Commissie evenementen:

Dirk en Dorien Heermeyer   schapendoestreffen@kpnmail.nl   0313-652971

Herplaatsing, noodopvang en vakantieopvang bemiddeling

I.A.K.Töniës   secretaris@schapendoesclub.nl   0314-645818

Ledenadministratie

P.A.J.Wierda   info@schapendoes.net   0513-677588

Redactie/webmaster en design

J.W.G.   info@schapendoes.net

Overige**Contributie 2017:**

Nieuwe leden: **eenmalig** inschrijfgeld € 5,- alleen voor hoofdlid
Contributie hoofdlid € 16,00 per jaar   Aanmelding na 1 juli € 8,00
Contributie gezinslid € 8,00 per jaar   Aanmelding na 1 juli € 4,00
Sinds januari 2015 is er de mogelijkheid om een machtiging af te geven voor het innen van de jaarlijkse contributie, deze machtiging is opvraagbaar bij de penningmeester.

Fokkersvermelding € 10,- per jaar

Na minimaal 6 maanden lidmaatschap recht op gratis nestvermelding(en)
max.14 weken per nest.

Dekreuenvermelding voor NIET leden (met ingang van 01-01-2016) 17,50 per jaar

Regio Bank Oudehaske t.n.v "de Schapendoes Club"
IBAN nr. NL50 RBRB 0920 7031 51
BIC RBRBNL21